

Lys til slaktekylling

Slaktekyllingens døgnrytme, atferd og tilvekst (produksjon) påvirkes av lys, og lys og lysprogram til slaktekylling er et viktig verktøy for å styre produksjonen.

Om lys og syn

Slaktekylling og fjørfe generelt har en godt utviklet synssans. De er sterkt påvirkelige av lys, og oppfatter lys hovedsakelig gjennom øyne men også via huden og et område i hjernen som kalles pinealkjertelen. Fjørfe ser bedre enn mennesker, og ser andre bølgelengder av lys enn det mennesker gjør. Det skyldes at øyet er annerledes bygget opp enn hos mennesket. I øyet finnes sanseceller som sørger for lysoppfattelse, og mens mennesket har to typer, staver og tapper, har fugler i tillegg en tredje type. Mens mennesket har tre ulike typer tapper, har fuglene fire. Fugler ser et bredere fargespektrum enn mennesker, og oppfatter for eksempel UV-lys. Man tror at fuglene benytter seg av UV-lys til å kjenne hverandre igjen.

Lyset påvirker

Når man snakker om at lys påvirker, snakker man egentlig om effekt av både lysintensitet og belysningsstyrke (lux), bølgelengder og daglengde. I tillegg har en sett effekter av gradvis slukking av lyset. Lyset er altså en ytre faktor som styrer atferd og fysiologiske prosesser. For eksempel kan lysintensitet, lysregime og farge på lyset påvirke dyras aktivitet og dermed påvirke beinshelsen, da mer aktive dyr gir bedre beinshelse. Med økt daglengde (og dermed kortere mørkeperiode) ser en økt dødelighet, høyere forekomst av beinproblemer og økt forekomst av Sudden Death (SDS). Ved å gi dyra gradvis slukking av lys, vil kyllingene få et signal om at det snart blir natt, de vil spise fôr og fylle opp kroa slik at de har fôr for natten før de legger seg ned og sover. Det er sett bedre

Fjørfe ser bedre enn mennesker, og ser andre bølgelengder av lys enn det mennesker gjør.

fôrutnyttelse hos kyllinger som får en slik gradvis slukking av lys.

Fjørfe har, akkurat som mennesker, en innebygget døgnrytme. Denne styres av lys. Naturlig lys ved korte bølgelengder, altså energirikt lys, vekker opp dyra, mens lys ved langebølgelengder gjør dem trøtte og roligere.

Lysprogram

Lysprogram benyttes for å styre produksjonen. I Norge er det bestemmelser om lys og lysprogram i forskrift om hold av høns og kalkun. Lysprogrammet skal i henhold til regelverket etter de første dager med tilvenning følge en 24 timers syklus, og innebære en uavbrutt mørkeperiode på minst seks timer eller to uavbrutte mørkeperioder på fire timer hver. Bestemmelser om mørkeperioder kan bare fravikes om det er

nødvendig av dyrevelferdsmessige grunner. Bestemmelsene om lys kan bli endret når EUs slaktekyllingdirektiv blir implementert.

Det vanlige er å kjøre med fullt lys det første døgnet, gjerne 60-100 lux. Dette gjøres fordi man vil være sikker på at kyllingene finner frem til mat og vann og blir kjent med omgivelsene i huset. De første dagene etter dette har man som regel 23 timer med lys og en time mørke, igjen fordi man vil gi kyllingene de beste muligheter til å finne frem og bli kjent i huset. Deretter går en over på lysprogram som inkluderer lengre mørkeperioder (2 x 4 timer eller seks timer uavbrutt mørke), med noe svakere lys. Lysprogrammet som innebærer å kjøre 3 timer lys og 3 timer mørke, som gjerne benyttes i forbindelse med måltidsfôring, er ikke tillatt i Norge.

HOVEDSAKEN: SLAKTEKYLLINGPRODUKSJON OG DYREV